

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 949/2542

บริษัท เบญจมาศ จำกัด โจทก์ กองทัพบก จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 148, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีอาญาภาษีอากร มาตรา 17, ป.ร.ฎ. มาตรา 82/4, พ.ร.บ.จัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร มาตรา 17, พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 มาตรา 7, ป.ร.ฎ. มาตรา 82/3

ย่อ / หลักกฎหมาย

ประเด็นในคดีนี้มีว่าโจทก์มีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับค่าจ้างงวดที่ 9 ตามสัญญาจ้างหรือไม่ ส่วนประเด็นในคดีก่อนนั้น แม้โจทก์ฟ้องจำเลยเรียกภาษีมูลค่าเพิ่มจากสัญญาจ้างฉบับเดียวกันกับสัญญาจ้างในคดีนี้ก็ตาม แต่ก็เป็น การเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับค่าจ้างงวดที่ 1 ถึงงวดที่ 8 ประเด็นในคดีดังกล่าวจึงมีว่าโจทก์มีสิทธิเรียกเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับค่าจ้างงวดที่ 1 ถึงงวดที่ 8 ตามสัญญาจ้าง นั้นหรือไม่ ดังนั้น ประเด็นในคดีนี้กับประเด็นในคดีก่อนจึง แตกต่างกัน คำฟ้องของโจทก์ในคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำกับคดีก่อนตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 148 ประกอบด้วยพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีอาญาภาษีอากร มาตรา 17 พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30)พ.ศ. 2534 มาตรา 7 ได้บัญญัติให้ยกเลิกภาษีการค้า และมาตรา 8 ประกอบด้วยมาตรา 2(2) ได้บัญญัติให้นำ ภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้ แทนภาษีการค้าตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป แต่สินค้า ที่ได้ขาย เสร็จเด็ดขาดหรือการให้บริการได้สิ้นสุดลงก่อนวันที่ 1 มกราคม 2535 มาตรา 24 ได้บัญญัติให้ ผู้ขายสินค้าหรือให้บริการ ยังคงเสียภาษีการค้าต่อไป ในทางกลับกันหากการขายมิได้เสร็จเด็ดขาด หรือการให้บริการมิได้สิ้นสุดลงก่อนวันที่ 1 มกราคม 2535ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ขายสินค้าหรือ ให้บริการจึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีการค้าต่อไป แต่มีหน้าที่ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดย ประมวลรัษฎากร มาตรา 82/4 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่ เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตรา ร้อยละ 7 จากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเมื่อความรับผิดชอบในการ เสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น แต่เนื่องจากในระยะแรกที่นำ ภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้านั้น หน่วยราชการซึ่งเป็น ผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการไม่ได้ตั้งงบประมาณเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ จึง ทำให้หน่วยราชการซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการไม่อาจชำระภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการซึ่งเป็น ผู้ขายสินค้าหรือให้บริการเรียกเก็บได้ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวรัฐบาลจึงได้ตราพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 249)พ.ศ. 2535 ขึ้นใช้ บังคับโดยมาตรา 3 บัญญัติให้สิทธิแก่ผู้ประกอบการที่จะเลือกเสียภาษีการค้าตามกฎหมายเก่าหรือ เสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายใหม่ก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับ ความยินยอมจากกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่น ที่ผู้ประกอบการได้ทำสัญญาไว้ก่อน แต่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าว ไม่ได้กำหนดระยะเวลาและวิธีการเลือกเสียภาษีไว้ ฉะนั้น กรณีใดจึงจะถือว่าผู้ประกอบการเลือกเสีย ภาษีการค้าหรือ ภาษีมูลค่าเพิ่มจึงต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป เมื่อโจทก์ได้แสดง ความประสงค์ไปยังจำเลยแล้วโจทก์ได้ขอเลือกปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าว โดยโจทก์ ขอ เสียภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับงวดงานตามสัญญาจ้างที่โจทก์ ได้รับชำระตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 จึงถือได้ว่า โจทก์เลือกเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามปกติแล้ว ดังนั้น โจทก์จึงมี สิทธิเรียกเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มของค่าจ้างงวดที่ 9 จากจำเลย ตามหนังสือแจ้งการใช้สิทธิเลือกเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม

ดังกล่าว โจทก์ได้แจ้งให้จำเลยทราบว่าการชำระค่าจ้างสำหรับ งานงวดที่เหลือขอให้จำเลยชำระ ภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย โจทก์ได้รับเงินค่าจ้างจากจำเลยสำหรับงานงวดที่ 9 จำนวน 4,468,086.90 บาท เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2537 โจทก์จึง มีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากจำเลยได้ตั้งแต่วันที่ ได้รับชำระค่าจ้างตามประมวลรัษฎากรมาตรา 82/4 วรรคแรก ประกอบมาตรา 78/1(2) เมื่อ จำเลยไม่ชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่โจทก์จึงถือว่าจำเลยผิดนัด โจทก์มีสิทธิคิดดอกเบี้ยใน อัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับค่าจ้างที่ได้รับชำระนับแต่วันที่รับค่าจ้าง เป็นต้นไป

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยชำระภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยให้แก่โจทก์รวมเป็นเงิน 207,747.37 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของต้นเงิน 165,319.22 บาท นับถัดจากวันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จจำเลยให้การว่า โจทก์ไม่มีสิทธิที่จะเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจาก จำเลยเนื่องจากพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร(ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 โจทก์ไม่มี สิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มและดอกเบี้ยจากจำเลย ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นประเด็นเดียวกับคดี หมายเลขแดงที่ 130/2538 ของศาลภาษีอากรกลางและศาลฎีกาได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว จึง เป็นฟ้องซ้ำและการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีซ้ำ ขอให้ยกฟ้องศาลภาษีอากรกลางพิพากษาให้ จำเลยชำระเงินจำนวน 207,747.37 บาท พร้อมดอกเบี้ยในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของต้นเงิน จำนวน 165,319.22 บาท นับแต่วันฟ้อง เป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จจำเลยอุทธรณ์ต่อศาลฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีภาษีอากรวินิจฉัยว่า คดีมีปัญหาที่จะต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของจำเลยใน เบื้องต้นว่า ฟ้องของโจทก์ในคดีนี้เป็นฟ้องซ้ำกับคดีหมายเลขแดงที่ 130/2538 ของ ศาลภาษีอากรกลางหรือไม่ เห็นว่า ประเด็นในคดีนี้มีว่าโจทก์มีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับ ค่าจ้างงวดที่ 9 ตามสัญญาจ้างเอกสารหมาย จ.1 แผ่นที่ 40 ถึง 47 และสัญญาแก้ไขเลขที่ 3/2536 เอกสารหมาย จ.1 แผ่นที่ 48 ถึง 60 หรือไม่ ส่วนประเด็นในคดีหมายเลขแดงที่ 130/2538 ของ ศาลภาษีอากรกลาง ซึ่งศาลฎีกาได้มีคำพิพากษามาตามคดีหมายเลขแดงที่ 2966/2540 นั้น แม้โจทก์ ฟ้องจำเลยเรียกภาษีมูลค่าเพิ่มจากสัญญาจ้างฉบับเดียวกันกับสัญญาจ้างในคดีนี้ก็แต่ก็ เป็นการเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับค่าจ้างงวดที่ 1 ถึงงวดที่ 8 ประเด็นในคดีดังกล่าวจึงมีว่า โจทก์มีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับค่าจ้างงวดที่ 1 ถึงงวดที่ 8 ตามสัญญาจ้างนั้นหรือไม่ ดังนั้นประเด็นในคดีนี้กับประเด็นในคดีหมายเลขแดงที่ 130/2538 ของศาลภาษีอากรกลางจึงแตก ต่างกัน คำฟ้องของโจทก์ในคดีนี้จึงไม่เป็นฟ้องซ้ำกับคดีหมายเลขแดงที่ 130/2538 ของ ศาลภาษีอากรกลาง ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 148 ประกอบด้วย พระราชบัญญัติจัดตั้งศาลภาษีอากรและวิธีพิจารณาคดีภาษีอากร มาตรา 17 ที่จำเลยอุทธรณ์ใน ประการต่อมาว่า โจทก์มีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากจำเลยหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติ แก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 มาตรา 7 ได้บัญญัติให้ยกเลิกภาษีการค้า และมาตรา 8 ประกอบด้วยมาตรา 2(2) ได้บัญญัติให้นำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้าตั้งแต่นั้น วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป แต่สินค้าที่ได้ขายเสร็จเด็ดขาดหรือการให้บริการได้สิ้นสุดลงก่อน วันที่ 1 มกราคม 2535 มาตรา 24 ได้บัญญัติให้ผู้ขายสินค้าหรือให้บริการยังคงเสียภาษีการค้าต่อไป ในทางกลับกันหากการขายมิได้เสร็จเด็ดขาดหรือการให้บริการมิได้สิ้นสุดลงก่อนวันที่ 1 มกราคม 2535 ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ขายสินค้าหรือให้บริการจึงไม่มีหน้าที่เสียภาษีการค้าต่อไปแต่มีหน้าที่

ต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มโดยประมวลรัษฎากร มาตรา 82/4 ได้กำหนดให้ผู้ประกอบการที่ได้จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มมีหน้าที่เรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มในอัตราร้อยละ 7 จากผู้ซื้อสินค้าหรือผู้รับบริการเมื่อความรับผิดชอบในการเสียภาษีมูลค่าเพิ่มเกิดขึ้น แต่เนื่องจากในระยะแรกที่นำภาษีมูลค่าเพิ่มมาใช้แทนภาษีการค้านั้นหน่วยราชการซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการไม่ได้ตั้งงบประมาณเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่มไว้ จึงทำให้หน่วยราชการซึ่งเป็นผู้ซื้อสินค้าหรือรับบริการไม่อาจชำระภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผู้ประกอบการซึ่งเป็นผู้ขายสินค้าหรือให้บริการเรียกเก็บได้ เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวรัฐบาลจึงได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 175 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2534 และมาตรา 3 แห่งประมวลรัษฎากรตราพระราชกฤษฎีกาออกตามความในประมวลรัษฎากรว่าด้วยการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่ม (ฉบับที่ 249) พ.ศ. 2535 ขึ้นใช้บังคับโดยมาตรา 3 บัญญัติว่า "ผู้ประกอบการจดทะเบียนซึ่งต้องเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร มาตรา 82/3 ถ้าได้ยื่นขอเสนอราคาหรือได้ทำสัญญาขายสินค้าหรือให้บริการกับกระทรวง ทบวง กรม หรือราชการส่วนท้องถิ่นก่อนวันที่ 1 มกราคม 2535 หากผู้ประกอบการจดทะเบียนนั้นปฏิบัติตามบทบัญญัติหมวด 4 ภาษีการค้าในลักษณะ 2 แห่งประมวลรัษฎากรก่อนการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ 30) พ.ศ. 2534 ก็ให้ได้รับการยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับการขายสินค้าหรือการให้บริการตามสัญญาดังกล่าว" ซึ่งบทบัญญัตินี้เป็นบทบัญญัติให้สิทธิแก่ผู้ประกอบการที่จะเลือกเสียภาษีการค้าตามกฎหมายเก่าหรือเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามกฎหมายใหม่ก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องได้รับความยินยอมจากกระทรวง ทบวง กรมหรือราชการส่วนท้องถิ่นที่ผู้ประกอบการได้ทำสัญญาไว้ก่อนแต่พระราชกฤษฎีกาดังกล่าวไม่ได้กำหนดระยะเวลาและวิธีการเลือกเสียภาษีไว้ ฉะนั้นกรณีใดจึงจะถือว่าผู้ประกอบการเลือกเสียภาษีการค้าหรือภาษีมูลค่าเพิ่มจึงต้องพิจารณาจากข้อเท็จจริงเป็นเรื่อง ๆ ไป เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่าโจทก์ได้แสดงความประสงค์เลือกปฏิบัติเสียภาษีมูลค่าเพิ่มไปอย่างจำเลยแล้วโจทก์ได้ขอเลือกปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกาดังกล่าวโดยโจทก์ขอเสียภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับงวดงานตามสัญญาจ้างที่โจทก์ได้รับชำระตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2535 เป็นต้นไป ตามหนังสือแจ้งการใช้สิทธิเลือกเสียภาษีมูลค่าเพิ่ม เอกสารหมายเลข จ.1 แผ่นที่ 94 ถึง 96 และจำเลยได้รับหนังสือดังกล่าวไว้เมื่อวันที่ 16 กรกฎาคม 2536 จึงถือได้ว่าโจทก์เลือกเสียภาษีมูลค่าเพิ่มตามปกติแล้ว ดังนั้นโจทก์จึงมีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของค่าจ้างงวดที่ 9 จากจำเลย ส่วนในเรื่องดอกเบี้ยนั้น เห็นว่า ตามหนังสือแจ้งการใช้สิทธิเลือกเสียภาษีมูลค่าเพิ่มดังกล่าวโจทก์ได้แจ้งให้จำเลยทราบว่าในการชำระค่าจ้างสำหรับงานงวดที่เหลือขอให้จำเลยชำระภาษีมูลค่าเพิ่มด้วย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า โจทก์ได้รับเงินค่าจ้างจากจำเลยสำหรับงานงวดที่ 9 จำนวน 4,468,086.90 บาท เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม 2537 โจทก์จึงมีสิทธิเรียกเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มจากจำเลยได้ตั้งแต่วันที่ได้รับชำระค่าจ้างตามประมวลรัษฎากรมาตรา 82/4 วรรคแรก ประกอบมาตรา 78/1(2) เมื่อจำเลยไม่ชำระค่าภาษีมูลค่าเพิ่มให้แก่โจทก์ จึงถือว่าจำเลยผิดนัด โจทก์มีสิทธิคิดดอกเบี้ยได้ในอัตราร้อยละ 7.5 ต่อปีของภาษีมูลค่าเพิ่มสำหรับค่าจ้างที่ได้รับชำระนับแต่วันที่ได้รับค่าจ้างเป็นต้นไปพิพากษายืน

องค์คณะ

เรืองฤทธิ์ ศรีวรรณะ · สุทธิ นิชิโรจน์ · ณรงค์ศักดิ์ วิจิตรสารวงค์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/949/2542>